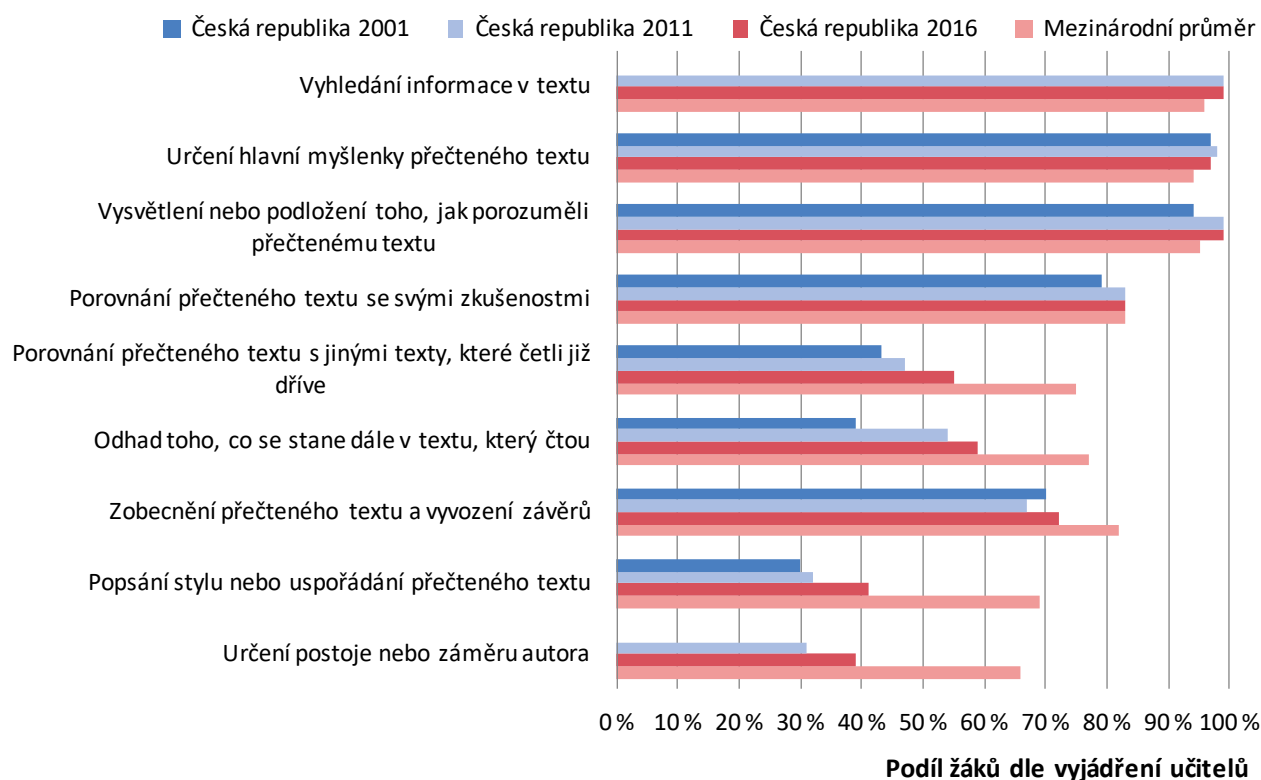

Většina českých žáků (97–99 %) minimálně jednou týdně vyhledává informace v textu, určuje hlavní myšlenku textu a vysvětluje, jak přečtenému textu porozuměla. Tyto dovednosti jsou ve stejné míře procvičovány i v mezinárodním průměru. O něco menší počet žáků v ČR (83 %) porovnává přečtený text se svými zkušenostmi, i v této činnosti se ale vyrovnáme ostatním zúčastněným zemím. Česká republika však výrazně zaostává v intenzivním procvičování následujících čtenářských dovedností – v porovnávání přečteného textu s jinými přečtenými texty (55 %), v odhadování toho, co se v textu dále stane (59 %), a zejména pak v popsání stylu nebo uspořádání přečteného textu (41 %) a v určení postoje nebo záměru autora (39 %). Obě tyto dovednosti procvičuje v hodinách čtení přibližně o 25 % méně žáků než v mezinárodním průměru.

Obrázek 5.2 Podíl žáků rozvíjejících uvedené čtenářské dovednosti v hodinách čtení alespoň jednou za týden¹⁴

Ze srovnání výsledků žáků na dílčích škálách podle postupů porozumění v kapitole 3 vyplývá, že čeští žáci dosáhli výrazně lepších výsledků na škále vyhledávání a vyvozování (551 bodů) než na škále interpretace a posuzování (538 bodů). Jedním z důvodů slabšího výsledku může být i nedostatečné zařazování činností vedoucích k rozvoji dovedností interpretace a posuzování textu do výuky.

Typy textů a čítanky

Učitelé byli dotazováni, jak často nechávají žáky při výuce číst rozdílné typy textů. V tabulce 5.3 je uveden podíl žáků, kteří čtou vybrané typy textů při výuce alespoň jednou týdně.

Z literárních textů jsou v České republice nejoblíbenějším typem kratší příběhy (například pověsti, pohádky, dobrodružné příběhy, science fiction nebo detektivní příběhy), které čte při výuce minimálně jednou týdně 94 % žáků. Delší beletristické knihy členěné do kapitol využívají učitelé 57 % žáků. Nejméně se využívají divadelní hry, které čte alespoň jednou týdně 1 % českých žáků, jednou měsíčně 33 % žáků a 66 % žáků je při výuce nechte nikdy. V mezinárodním průměru nechte divadelní hry nikdy 52 % žáků.

¹⁴ Cyklus PIRLS 2001 neobsahoval možnosti *vyhledání informace v textu a určení postoje nebo záměru autora*, proto nejsou pro tyto možnosti data k dispozici.